

**birim fiyat teklif cetvelinde
ve dokümanda işin
gerçekleştirilmesine ilişkin
öngörülen araçlara ait
düzenlenmesi isteklilerin
tekliflerini birim fiyat
teklif cetvelinde yer alan iş
kalemleri üzerinden bedel
öngörerek tekliflerini
oluşturması ve teklif
değerlendirmelerinin idarece
bu doğrultuda yapılması
gerektiği hk 9**

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Temel ilkeler" başlıklı 5'inci maddesinde "İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur..." hükmü yer almaktadır.

Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin "Teknik şartname" başlıklı 16'ncı maddesinin ilk fıkrasında "İşin teknik ayrıntılarını ve şartlarını gösteren bir teknik

şartname hazırlanarak ihale dokümanına dahil edilir. Teknik şartnamelerde belirlenecek teknik kriterlerin, verimliliği ve fonksiyonelliği sağlamaya yönelik olması, rekabeti engelleyici hususlar içermemesi ve bütün istekliler için fırsat eşitliği sağlaması zorunludur...” hükmü yer almaktadır.

Başvuru konusu ihaleye ait birim fiyat teklif cetveli örneği aşağıdaki gibidir:

A ¹				B ²	
Sıra No	İş Kaleminin Adı ve Kısa Açıklaması ⁶	Birimi	Miktarı	Teklif Edilen ⁴ BF	Tutarı
1	Dikmen Hizmet Binası 45 koltuklu otobüs.(Teknik Şartname Ek-1) [Birim fiyat teklif cetvelinde teklif edilen birim fiyat kısmına = (1 araçlık birim fiyat x 252 iş günü) şeklinde teklif verilecektir.]	araç	12		
2	Dikmen Hizmet Binası 35 koltuklu otobüs.(Teknik Şartname Ek-1) [Birim fiyat teklif cetvelinde teklif edilen birim fiyat kısmına = (1 araçlık birim fiyat x 252 iş günü) şeklinde teklif verilecektir.]	araç	14		

3	Dikmen Hizmet Binası 27 koltuklu otobüs.(Teknik Şartname Ek-1) [Birim fiyat teklif cetvelinde teklif edilen birim fiyat kısmına = (1 araçlık birim fiyat x 252 iş günü) şeklinde teklif verilecektir.]	araç	15		
4	Dikmen Hizmet Binası 18 koltuklu otobüs.(Teknik Şartname Ek-1) [Birim fiyat teklif cetvelinde teklif edilen birim fiyat kısmına = (1 araçlık birim fiyat x 252 iş günü) şeklinde teklif verilecektir.]	araç	13		
5	Gölbaşı Hizmet Binası 45 koltuklu otobüs.(Teknik Şartname Ek-2) [Birim fiyat teklif cetvelinde teklif edilen birim fiyat kısmına = (1 araçlık birim fiyat x 252 iş günü) şeklinde teklif verilecektir.]	araç	1		
6	Gölbaşı Hizmet Binası 27 koltuklu otobüs.(Teknik Şartname Ek-2)[Birim fiyat teklif cetvelinde teklif edilen birim fiyat kısmına = (1 araçlık birim fiyat x 252 iş günü) şeklinde teklif verilecektir.]	araç	5		
7	Gölbaşı Hizmet Binası 18 koltuklu otobüs.(Teknik Şartname Ek-2)[Birim fiyat teklif cetvelinde teklif edilen birim fiyat kısmına = (1 araçlık birim fiyat x 252 iş günü) şeklinde teklif verilecektir.]	araç	19		

8	Yıldız-Oran Hizmet Binası 45 koltuklu otobüs.(Teknik Şartname Ek-3)[Birim fiyat teklif cetvelinde teklif edilen birim fiyat kısmına = (1 araçlık birim fiyat x 252 iş günü) şeklinde teklif verilecektir.]	araç	1		
9	Yıldız-Oran Hizmet Binası 35 koltuklu otobüs.(Teknik Şartname Ek-3)[Birim fiyat teklif cetvelinde teklif edilen birim fiyat kısmına = (1 araçlık birim fiyat x 252 iş günü) şeklinde teklif verilecektir.]	araç	1		
10	Yıldız-Oran Hizmet Binası 27 koltuklu otobüs.(Teknik Şartname Ek-3)[Birim fiyat teklif cetvelinde teklif edilen birim fiyat kısmına = (1 araçlık birim fiyat x 252 iş günü) şeklinde teklif verilecektir.]	araç	15		
11	Yıldız-Oran Hizmet Binası 18 koltuklu otobüs.(Teknik Şartname Ek-3)[Birim fiyat teklif cetvelinde teklif edilen birim fiyat kısmına = (1 araçlık birim fiyat x 252 iş günü) şeklinde teklif verilecektir.]	araç	14		
12	İncek Hizmet Binası 27 koltuklu otobüs.(Teknik Şartname Ek-4)[Birim fiyat teklif cetvelinde teklif edilen birim fiyat kısmına = (1 araçlık birim fiyat x 252 iş günü) şeklinde teklif verilecektir.]	araç	6		

13	İncek Hizmet Binası 18 koltuklu otobüs.(Teknik Şartname Ek-4)[Birim fiyat teklif cetvelinde teklif edilen birim fiyat kısmına = (1 araçlık birim fiyat x 252 iş günü) şeklinde teklif verilecektir.]	araç	16		
14	Çamlıca Hizmet Binası18 koltuklu otobüs.(Teknik Şartname Ek-5)[Birim fiyat teklif cetvelinde teklif edilen birim fiyat kısmına = (1 araçlık birim fiyat x 252 iş günü) şeklinde teklif verilecektir.]	araç	5		
TOPLAM TUTAR (K.D.V Hariç)					

Başvuru konusu ihaleye ait Teknik Şartname'nin "İstek ve özellikler" başlıklı 3'üncü maddesinin "Araç Değişikliği ve Servisten Yararlanacak Personel" başlıklı 3.2'nci fıkrasının 3.2.1'inci bendinde "İdare, ihtiyaç duyması halinde, bir adet 45 koltuklu otobüs yerine iki adet 27 koltuklu otobüs, bir adet 35 koltuklu otobüs yerine bir adet 27 koltuklu bir adet 18 koltuklu otobüs, bir adet 27 koltuklu otobüs yerine ise iki adet 18 koltuklu otobüs talep edebilecektir. En fazla 10 adet 45 koltuklu, 5 adet 35 koltuklu ve 10 adet 27 koltuklu araçlarda bölünme işlemi yapılabilecektir. İdarenin bu talebi, yazılı bildirimden itibaren en fazla 5 (beş) iş günü içerisinde yüklenici tarafından yerine getirilecektir. Yüklenici de, en az 2 (iki) iş günü öncesinden idareye yazılı olarak bildirimde bulunmak suretiyle, araç bölünmesini veya bölünen araçların birleştirilmesini talep edebilecektir. Yüklenicinin kendi isteğiyle yapacağı araç bölme işlemi bu sayıya dahil edilmeyecektir. Yapılacak bu bölünmelerden dolayı yüklenici, ek bir ücret talebinde bulunmayacaktır. Yüklenici, İdarenin yazılı izni olmadan araç bölme veya bölünen araçları birleştirme işlemi yapmayacaktır" düzenlemesi mevcuttur.

Teknik Şartname'nin "İstek ve özellikler" başlıklı 3'üncü maddesinin "Güzergâhların belirlenmesi" başlıklı 3.3'üncü fıkrasının 3.3.5'inci bendinde "İdare, gerektiğinde, bu Şartnamenin 3.2.1. maddesinde yer alan düzenleme kapsamında ikiye bölünen aracın bir tanesini başka bir güzergâhta değerlendirebilir ya da bu bölünmeden sonra o güzergâhta fazla kalan araç için yeni bir güzergâh açabilir. Yapılan bu değişiklikten dolayı yüklenici ek bir ücret talep etmeyecektir. İdarenin bu konudaki yazılı talebi yüklenici tarafından en fazla 5 (beş) iş günü içerisinde yerine getirilecektir." düzenlemesi bulunmaktadır.

Başvuru konusu ihaleye ait Teknik Şartname'nin 1, 2, 3, 4 ve 5 numaralı eklerinde, ihale konusu işe ait 54 adet güzergâhta kullanılacak taşıt sayısı, cinsi, yolcu kapasitesi ve günlük yapılacak kilometreye ilişkin bilgiler bulunmaktadır.

Birim fiyat teklif cetvelindeki mevcut bilgilere göre ihale konusu iş kapsamında 14 adet 45 koltuklu, 15 adet 35 koltuklu ve 41 adet 27 koltuklu otobüs çalıştırılması talep edilmektedir. Teknik Şartname'nin yukarıda aktarılan 3.2.1 numaralı bendine göre en fazla 10 adet 45 koltuklu, 5 adet 35 koltuklu ve 10 adet 27 koltuklu araçlarda bölünme işlemi yapılabilecektir. Yani 45 koltuklu otobüslerin %70'i, 35 koltuklu otobüslerin üçte biri, 27 koltuklu otobüslerin ise yaklaşık dörtte biri için bölünebilme ihtimali vardır.

Başvuru konusu ihaleye ait birim fiyat teklif cetveli örneğine göre tekliflerin "Km" birimi üzerinden değil "Araç" birimi üzerinden verilmesi gerekmektedir. Ancak Teknik Şartname'nin 1, 2, 3, 4 ve 5 numaralı eklerinde, her bir aracın ilgili

güzergâhta kaç km mesafe kat edeceği belirtilmiştir. Dolayısıyla isteklilerin tekliflerini oluştururken söz konusu mesafeleri dikkate almaları gerektiği anlaşılmaktadır. Zaten söz konusu ihalede en düşük teklif sahibi firmanın birim fiyat teklif cetveli incelendiğinde, farklı güzergâhlardaki aynı kapasiteye sahip araçlar için farklı birim fiyatlar teklif ettiği görülmüştür.

Dolayısıyla tutar hesabında mesafenin önemli bir faktör konumunda olduğu anlaşılmaktadır.

Yukarıda verilen bilgiler bir arada değerlendirildiğinde, işin ifası sırasında idarece belirtilen araçlarda bölünme olması halinde istekliler açısından bir maliyet artışı olması ihtimali bulunmaktadır. Ancak böyle bir maliyet artışının vuku bulması durumunda, Teknik Şartname'nin yukarıda aktarılan 3.2.1'inci bendine göre yapılacak olan bu bölünmelerden dolayı yüklenici, ek bir ücret talebinde bulunmayacaktır.

İdarece şikâyet başvurusuna verilen cevapta, araçlardan kaç adedinin bölünebileceğinin şartnamede açıkça belirtilmiş olması sebebiyle teklifin buna göre verilmesi durumunda herhangi bir ticari zararın söz konusu olmayacağı ifade edilmiştir. Ancak, idare tarafından yapılan yaklaşık maliyet hesabına ilişkin belgelerde bile söz konusu bölünmelerin olması halinde ortaya çıkabilecek olası bir maliyet farkının hesaba katıldığına ilişkin bir bilgiye rastlanılmamıştır.

İşin ifası sırasında ödemelerin her bir satırdaki araç sayısı üzerinden yapılması gerekmektedir. Ancak, örneğin, 45 kişilik bir aracın ikiye bölünmesi ve iki adet 27 kişilik araç kullanılması halinde araç sayısında artış olacaktır. Bu durumda fiiliyatta iki araç çalışırken, dokümana göre yüklenicinin ek bir ücret talebinde bulunamayacak olması sebebiyle ödemenin birim fiyat teklif cetvelindeki araç sayısı üzerinden hesaplanması gerekir.

Yukarıda yapılan tespitler ışığında, idarelerce hazırlanan Teknik Şartname'lerin işin teknik ayrıntılarını ve şartlarını net olarak göstermesi, muğlaklık içermemesi, bütün istekliler için fırsat eşitliği sağlaması zorunludur ve başvuru konusu ihaleye ait Teknik Şartname'nin "İstek ve özellikler" başlıklı 3'üncü maddesinin "Araç Değişikliği ve Servisten Yararlanacak Personel" başlıklı 3.2'nci fıkrasının 3.2.1'inci bendinde yer alan araç bölünmesine ilişkin düzenlemenin ihtimal içeren, kesin olmayan ve isteklilerin teklif maliyetlerine etki eden bir düzenleme olduğu değerlendirilmiştir. Şartnamelerin idarelerin ihtiyaçları noktasında hazırlanması, birim fiyat teklif cetvelinde ve dokümanda işin gerçekleştirilmesine ilişkin öngörülen araçların düzenlenmesi, isteklilerin tekliflerini birim fiyat teklif cetvelinde yer alan iş kalemleri üzerinden bedel öngörerek tekliflerini oluşturması ve teklif değerlendirmelerinin idarece bu doğrultuda yapılması gerektiği anlaşılmaktadır. Bu bakımdan tekliflerin oluşturulmasına engel nitelikte olduğu anlaşıldığından, mezkûr Teknik Şartname düzenlemesinin kamu ihale mevzuatına aykırı olduğu ve başvuru sahibinin iddiasının yerinde olduğu sonucuna varılmıştır.

Toplantı No	: 2021/046
Gündem No	: 72
Karar Tarihi	: 11.11.2021
Karar No	: 2021/UH.II-2058